

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผักตบชวาเป็นหลักเท่านั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยสะดวก ทั้งนี้ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องเรือนที่ทำจากผักตบชวา เช่น ตู้ โต๊ะ เก้าอี้

๒. บทนิยาม

- ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีดังต่อไปนี้
- ๒.๑ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ที่ทำโดยนำผักตบชวามาแปรรูป โดยนำมาตากแดดให้แห้ง แล้วนำมาถัก สาน หรือประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ อาจมีการย้อมสีหรือเคลือบสี หรือเคลือบเงา และอาจใช้วัสดุอื่นช่วยในการตกแต่งด้วยก็ได้

๓. ประเภท

- ๓.๑ ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา แบ่งตามกรรมวิธีการทำออกเป็น ๒ ประเภท คือ
- ๓.๑.๑ ประเภทขึ้นรูป เช่น กระเป๋า ตะกร้า โคมไฟ แจกัน หมอน รองเท้า กล่อง กระดาษ
- ๓.๑.๒ ประเภทไม่ขึ้นรูป เช่น แผ่นรองจาน เสื่อ

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

- ๔.๑ ลักษณะทั่วไป
- ๔.๑.๑ ต้องมีรูปร่างสวยงาม และรูปทรงสมมาตรกัน
- ๔.๑.๒ ต้องไม่มีปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน
- ๔.๒ เส้นผักตบชวา
- ต้องมีขนาดของเส้นสม่ำเสมอ เหนียวนุ่ม ไม่เปราะ ขาดง่าย และไม่มีรอยจุดหรือต่างอย่างเด่นชัด
- ๔.๓ การถักสาน
- ต้องคงทน เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน
- ๔.๔ ลวดลาย
- ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ การเว้นระยะของลวดลายให้เป็นไปตามที่กำหนด และต้องไม่เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด

๔.๕ สี

เป็นสีธรรมชาติ กรณีที่มีการย้อมสี เมื่อลูบผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาแล้วสีต้องไม่ติดมือ

๔.๖ การประกอบด้วยวัสดุอื่น

ต้องมีความประณีตและเหมาะสมกับชิ้นงาน

๔.๗ การเคลือบเงา

ต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด ไม่แข็งกระด้าง หรือหนาเกินไป ทำให้ขาดความงามตามธรรมชาติ หรือทำให้เส้นผักตบชวา กรอบ แตก และสีหลุดลอก

เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๘.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และต้องไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาในภาชนะบรรจุที่สะอาด เรียบร้อย แข็งแรงพอที่จะป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาทุกหน่วยหรือภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมาย แจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น กระจ่างจากผักตบชวา แผ่นรองจานจากผักตบชวา

(๒) ขนาด หรือปริมาณ

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) ข้อแนะนำในการใช้และดูแลรักษา (ถ้ามี)

(๕) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาที่ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากผักตบชวารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เส้นผักตบชวา การถักสาน ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๓ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๗ จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากผักตบชวารุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ จึงจะถือว่าผลิตภัณฑ์จากผักตบชวารุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป เส้นผักตบชวา การถักสาน ลวดลาย สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา

๘.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาอย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ

๘.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน
(ข้อ ๘.๑.๒)

ลักษณะที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องมีรูปร่างสวยงาม และรูปทรงสมมาตรกัน	๔	๓	๒	๑
	ต้องไม่มีปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน	๔	๓	๒	๑
เส้นผักตบชวา	ต้องมีขนาดของเส้นสม่ำเสมอ เหนียวนุ่ม ไม่เปราะ ขาดง่าย และไม่มียอยจุดหรือต่างอย่างเด่นชัด	๔	๓	๒	๑
การถักสาน	ต้องคงทน เหมาะสมกับสภาพการใช้งาน	๔	๓	๒	๑
ลวดลาย	ต้องประณีต สวยงาม สม่ำเสมอ การเว้นระยะของลวดลายให้เป็นไปตามที่กำหนด และต้องไม่เห็นรอยต่อตลอดชิ้นงานอย่างเด่นชัด	๔	๓	๒	๑
สี	เป็นสีธรรมชาติ กรณีที่มีการย้อมสี เมื่อลูบผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาแล้วสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบด้วยวัสดุอื่น	ต้องมีความประณีตและเหมาะสมกับชิ้นงาน	๔	๓	๒	๑
การเคลือบเงา	ต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด ไม่แข็งกระด้าง หรือหนาเกินไป ทำให้ขาดความงามตามธรรมชาติ หรือทำให้เส้นผักตบชวา กรอบแตก และสีหลุดลอก	๔	๓	๒	๑

๘.๒ การทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก
ให้ตรวจพินิจ